

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21425/2022
19.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина Ивањица, кога заступају пуномоћници Мишко Димитријевић и Радован Џанић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2770/21 од 19.07.2022. године, у седници одржаној 19.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против става трећег изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2770/21 од 19.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П 632/2021 од 28.07.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете исплати 2.902.700,00 динара са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од 28.07.2021. године, као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу тражене камате на досуђени износ из претходног става изреке и то на појединачно означене новчане износе и за одређени каматни период, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 254.906,00 динара са законском затезном каматом по стопи предвиђеној Законом о затезној камати од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2770/21 од 19.07.2022. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке и пресуђено је тако, што је у ставу другом изреке делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете исплати 2.031.890,00 динара са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од 28.07.2021. године, као дана пресуђења до исплате. У ставу трећем изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за разлику од досуђеног из претходног става изреке до

траженог, за износ од 870.810,00 динара са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од 28.07.2021. године, као дана пресуђења, као неоснован. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 278.315,50 динара са законском затезном каматом по стопи предвиђеној Законом о затезној камати од дана извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у односу на став трећи изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена по члану 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23-други закон), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом тужиоца указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 383, 394. и 231. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом. Другостепени суд је заказао расправу и одлучио о жалби и захтевима странака у ситуацији када је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а побијана пресуда се заснивала на битној повреди одредаба парничног поступка. Не прихватајући преиначење тужбе повећањем постојећег захтева учињено поднеском у поступку пред другостепеним судом, тај суд није учинио неку од наведених битних повреда, јер је преиначење тужбе повећање постојећег захтева по члану 200. ЗПП и тужилац може до закључења главне расправе да преиначи тужбу по члану 199. став 1. наведеног закона, али се наведене одредбе не примењују на расправу и поступак пред другостепеним судом, сходно одредби члана 385. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 14.05.2015. године, део територије Општине Ивањица захваћен је снажним градом који је проузроковао велике материјалне штете у пољопривредним културама и другој имовини грађана, односно мештана Општине Ивањица, међу којима и тужиоцу који има регистровано пољопривредно газдинство. Тог дана није дошло до дејства противградних ракета са противградних станица на територији Општине Ивањица, јер није било противградних ракета, нити су ангажовани стрелци. На основу комисијског записника о прелиминарној процени штете који је сачинила Комисија Општине Ивањица од 28.05.2015. године, утврђено је да је тужиоцу дејством града проузрокована штета на засаду малине површине 60 ари и на засаду раних сорти шљиве површине 80 ари у проценту од 80%, те је решењем Општинског већа Општине Ивањица од 22.04.2016. године тужиоцу исплаћен процентуални износ штете од 2%, сразмерно процењеној висини штете и наменским средствима добијеним од Владе Републике Србије у износу од 28.800,00 динара за малине. Вештачењем је утврђена висина штете на тужиоцевом засаду малина и шљива у укупном износу од 2.931.500,00 динара. Такође је утврђено да на тужиоцевој парцели не може да се постави противградна мрежа због стрмине терена и контрападава, висова, увала, при чему је парцела у зони шуме и шумског земљишта, нити је држава нудила подстицаје или субвенције за постављање противградних мрежа. Тужилац није осигурао свој засад од деловања града, нити је поставио противградне мреже.

Наведено чињенично стање другостепени је утврдио након што је отворио расправу на основу члана 383. став 4. ЗПП и извео предложене доказе које је ценио у смислу члана 8. наведеног закона. Другостепени суд је закључио да је тужена одговорна за штету проузроковану тужиоцу деловањем града, због пропуштања органа, пре свега МУП-а Републике Србије, Секретаријата за ванредне ситуације који није на време предузео радње неопходне за активирање система противградне заштите, иако сезона заштите од града почиње од 15. априла и траје до 15. октобра сваке године. Тужилац није допринео настанку штете, јер конфигурација терена на коме се налази тужиочева парцела искључује примену постављања противградне мреже, док чињеница да није осигурао засад малине и шљива не представља тужиочев допринос настанку штете, јер и да је уговорио осигурање то не би довело до спречавања настанка штете, нити би она била мања него што је била, већ би у том случају још једно лице имало обавезу да тужиоцу накнади штету не искључујући одговорност тужене. Полазећи од вештачењем утврђеног износа укупне штете од 2.931.500,00 динара, који је умањен за износ исплаћених средстава од 28.800,00 динара, што износи 2.902.700,00 динара (износ који је постављен у првостепеном поступку и о коме је одлучено побијаном првостепеном пресудом), другостепени суд је исти умањио за 30% будући да ефикасност противградне заштите износи 70% и усвојио тужбени захтев за износ од 2.031.890,00 динара, а одбио као неоснован за износ од 870.810,00 динара.

По становишту Врховног суда, другостепени суд је супротно наводима ревизије, правилном оценом изведених доказа на расправи у смислу члана 8. ЗПП утврдио чињенично стање и правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву, налазећи да је обим одговорности тужене за штету на тужиочевом засаду малина и шљива 70% од укупно утврђене штете, колико износи успешност противградне заштите.

Неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права из члана 189. став 2. Закона о облигационим односима, који прописује да се висина накнаде штете одређује према ценама у време доношења судске одлуке, изузев случаја кад закон наређује што друго. Поднеском од 30.10.2020. године, тужилац је преиначио тужбу повећањем тужбеног захтева на укупан износ од 2.902.700,00 динара о ком тужбеном захтеву је одлучено побијаном првостепеном пресудом. Тужилац је у поступку пред другостепеним судом на расправи 21.06.2022. године, предао поднесак са преиначењем тужбе повећањем тужбеног захтева на укупан износ од 5.333.700,00 динара. Како преиначење тужбе није могуће у поступку и на расправи пред другостепеним судом, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права у погледу висине утврђеног износа укупне штете. О успешности противградне заштите изјашњавао се вештак пољопривредне струке (рочиште за главну расправу пред првостепеним судом 28.07.2021. године) наводећи да је проценат успешности противградне заштите које је наводио у својим налазима податак теоретичара државног система противградне заштите, као просечан степен успешности за целу територију Републике Србије, иако то у пракси нико не може да утврди, нити је утврдио. Следом наведеног, неосновани су ревизијски наводи којима се оспорава закључак другостепеног суда о ефикасности противградне заштите од 70%, с обзиром да према члану 232. ЗПП, у ситуацији када се утврди да странци припада право на накнаду штете, на новчани износ или на заменљиву ствар, а висина износа, односно количина ствари не може да се утврди или би могла да се утврди само са несразмерним тешкоћама, суд ће висину новчаног износа, односно количину заменљивих ствари да

одреди по слободној оцени. Следом наведеног, другостепени суд је формирао свој закључак и образложио изнето уверење, па се неосновано у ревизији истиче да је закључак формиран без било какве доказне иницијативе и на закону заснованог образложења.

Врховни суд је на основу изложеног оценио да ревизија тужиоца није основана, па је на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић